

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

6. Mortui loquentis atque ad vitam excitati, de innocentia, testimoni[u]m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

hendisse se eos dixit, aliquando vnà colloquentes. Hoc totum crimen erat, quod censebatur adeò atrox supplicium commertisse. Quare denuò exhortari orsus Antistes, *Nescis*, inquit, peccatum esse, dubitare de proximi virtute, etiam quando quis neutram in partem per assensum propendet, sed eum prudens & sciens cohibet, & anceps haeret, si quidem non nitatur sufficienti causa; cum iniquè illum bona existimatione priuet, ad quam utiq; ius habet is, qui priuatur. Quando igitur iniquus erit, iudicare plonè, ac deliberatè, & pro certo, aliquid mali de altero, sine sufficienti causa; & quidem tam funestum malum? nec iudicare tantum, sed etiam ad pœnam procedere? Numquid audisti? Si verè utique iustitiam loquimini, recta iudicate filij hominum: *Et illud?* Nolite iudicare, vt non iudicemini, in quo enim iudicio iudicaueritis, iudicabimini: & istud? Propter quod inexcusabilis es, ô homo omnis, qui iudicas. In quo enim iudicas alterum, te ipsum condemnas. *Quid enim? num causam tibi fuisse sufficientem arbitraris, vt adulteros iudicares, qui deprehensi sunt à te colloquentes? Causa sufficiens à viro prudente existimatur, qua, considerata condicione materia, & persona & alijs circumstantijs mouere potest prudentem ad malum aliquod iudicandum. Quis vmquam vir prudens, statim de adulterio iudicat, quem cum femina videt sermocinantem? Nonne prudentes erant Apostoli? & tamen nihil tale de Christo sunt suspicati, quantumuis mirabantur, quia cum muliere loquebatur, nempe Samaritana. Te ipsum appello, num quid enim sapius es cum femina collocutus? igiturnè te debuit uxor tua, vt adulterum repudiare, nedum tam exquisitis tormentis exagitare? Nonne lex naturalis precipit, quod ab alio oderis tibi fieri, ne tu alteri facias? Nelles tu huc alios in te regula collocutionis iudicari, cur igitur ipse lege tam praua iudicas uxorem tuam? non sineres tu hoc testimonio te de adulterij crimine vinci: Cur igitur in coniugem tuam eiusmodi & testis & iudex extitisti? Si vita hominis à tam leui coniectura pendet, millies occidi meruisti. Præterquam, quòd, ad aliquem in iudicio condemnandum ad pœnam, certitudo requiratur, per idoneorum testium probationem. Quod quia tu neglexisti, reus innocentem damnauisti, neque iam illa est adultera, sed tu homicida. Itaque uxorem à pœna absolue, tu pœnitentiam age.*

Pfal. 57. 2a
Matth 7. 11
Rom. 2. 12
Sot. lib. 3. de iustitia q. 4. art. 3.
Ioan 4. 27.
Tob. 4. 16
S Thom. 2. 26 q. 60. art. 3. & Caiet. ib.

Non faciliè in contrarium mouentur magni domini, & magni pecc-

VI.

ni peccatores: illi ob superbiam, qua se putant errare non posse; isti ob contumaciam, qua obduruerunt. Quare cum Vdalricus Comitem verbis non posset corrigere, prodigio rem transegit. Ita igitur silentem est allocutus: *Quandoquidem sermonibus nihil profissimus, visne erit rem tuam agnoscere, si hoc, toto iam anno, emortuum atque effretum caput, quod uxori tua catenis, tamquam infame adulterij monumentum, & horrendum monile, ad collum alligasti, innocentiam suam loquendo reddiderit testatam? Quid hinc excipere Comes? Spondit. Sponsione facta, D. Vdalricus sacellanos aliosque sacerdotes comites hortatus est, ut Deum ardentissimis votis rogarent, ne ad honorem nominis sui, ac populi circumstantis bonum (erant quadraginta in loco praesentes) antiqua renouare miracula dedignaretur. Itum est in preces. Nec diu distulit exaudire seruum suum Deus, sed per amputati capitis putrem iam linguam eiusmodi vocem edidit. *Ego cum hac femina non peccavi. Quasi tonitru audiuissem, ita attoniti omnes steterunt. Sed D. Vdalricus etiam cadauer occisi iussit afferri, quod sub patibulo sepultum exhumatum est, & asseri impositum in triclinium illatum, tum caput à muliere demptum ad trunci corporis pedes, de more proiectum est. Sed o potentiam Dei? nemine manus adhibente, sponte sua à pedibus ad cervicem accessit, illique ita repente coe-luit, ut homo, duodecim menses mortuus, illico reuiuiscens surrexit, Comitemque in hæc verba compellârit: *Domine comes, innocentissimam & integerrimam Coniugem tuam iniuste iudicasti, & indigno supplicio crudeliter afflixisti; nihil illa in te umquam peccauit, sed tu in illam. Dicit non potest, quis tunc in omnium animis motus, quæ vox, qui gratulantium atque Deum laudantium exorti sint clamores. Alij innocentium vindicem, alij patientium coronam; alij derelictorum defensorem Deum celebrarunt, qui *deduxit ad inferos, & reducit*, alij deinde Vdalricum ipsum laudibus extulerunt; alij denique diuinæ proiuentiæ gratias egerunt, qui talem hospitem adduxisset. Redijt tunc afflictissimæ dominæ color, redijt animus, & decus, quam vberimè lachrymans, & ad genua eius accidens Comes, veniâ suppliciter peticâ, tanto in thalamum honore recepit; quanta prius ignominia iniuriâque à se se repulit ad canes, & repudiavit. Habita est postea non solum***

in ve-

in veneratione, ob innocentiam, sed etiam pro sancta, ob patientiam. Siluit enim toto anno, tam diriter tractata, neque vquam innocentiam suam obtendit, neque viri iniurias accusauit; vt hoc ipsum pro maiore miraculo sit existimatum, quòd femina illustri sanguine oriunda tantum dedecus; mulier delicatè enutrita tam asperum vitæ genus potuerit æquanimiter tolerare; quàm quod alter sit ad vitam reuocatus. Etsi enim hoc contra naturæ est leges; illud tamen plus quàm fæmineam exigit virtutem. Et vxorem quidem suam Comes recepit; Nobilem autem illum numquam de iniuria sibi illata questum (quòd in altera vita iusti iudicij diuini arcana inspexerit, & nouerit, cur Deus eam sibi necem parari permiserit) D. Vdalricus secum Augustam perduxit, vbi in æde summâ B. Mariæ dicâ consecrataque, Numini eiusque Matri, gratijs agendis seruiuit, eo officij genere, quod Germani quidem die *Stüchbrüeder* appellant, nos autem custodes templi possumus nuncupare. Post obitum autem S. Pontificis Vdalrici, ad sepulchrum illius, reliquum vitæ adhuc viginti septem annis prolongatæ, & in omni genere pietatis exercitiæ dedicauit. Ita hospitio receptus D. Vdalricus, matrem familias in gratiam mariti, maritum ad pœnitentiam, Nobilem iniustè occisum ad vitam reduxit, ignominia iniuriæque omni in maximam Dei ac innocentium gloriam conuersâ.

Possem hîc in encomia patientiæ, in diuini arcani consilia, in Dei artes ex ipsa ignominia gloriam illustrantes excurrere, & exclamare: *Iustitia Domini recta, lætificantes corda*; sed magnitudo iniuriæ, quam Comes iste innocentissimæ mulieri intulit, quàmque Deus tam inaudito prodigio mundo detexit, me omnia alia agere volentem, velut iniecta manu, ad se trahit, nec sinit tacere tantam immanitatem, quæ non in hoc solo Comite ad cælum clamauit; sed adhuc quotidie patrat. Nam in primis nihil est frequentius, quàm inter coniuges zelotypia, & ex hac suspiciones, iudicia temerariè lata; odia, insidiæ, homicidia, & omnis generis mala. Itaque lubet addere, *mantissa loco, nihil inter coniuges existere posse grauius, quàm mutua fidei diffidentiam, ex qua nascitur coniugum pestis suspicio, è suspicione obseruatio ditorum, factorum, nutuum omnium, è dubijs falsisq; signis persuasio; ex hac cades, & parricidia.*

VII.

Psal. 18. 9.

Matth. Rader. part. 2. Bauariæ S. pag 300.

D d d

Nihil